

KURJER WILEŃSKI

Rok VI.

NIEZALEŻNY ORGAN DEMOKRATYCZNY.

Nr. 22 (1367)

Dwa prądy.

Ostatnich kilkadziesiąt lat żyjemy pod szczególnym znakiem głębokich terytorjalnych, w znaczeniu państwowym przemian, jakie narzuciła światu kielkująca, już w pierwszych dziesiątkach XIX w., ale wypowiedziana głośno dopiero w czasie wojny zasada — samostanowienia o sobie narodów. Hasła „za naszą i naszą wolność” rzucające przez ofiarne duchy narodu polskiego w czasie powstań przeciwko zabiorcom, walka w 48 roku Węgrów z Austrią, wywołanie ruch odradzających się Włoch, wieczne przed wojną wrzący kocioł bałkański — to symbole narodów o samostanowienie o sobie. W każdym jednak z tych zgruba jeno wymienionych wypadków walczące o wolność narody spotykały się ze zdecydowanie wrogą postawą wszystkich państw. W rezultacie za drobnymi tylko wyjątkami ulegały. Sama jednak zasada przenikała coraz to głębiej w umysły społeczeństw — przelewana krew nie szła na marne. To też, gdy wybuchła wojna światowa pod wywołanie podległych narodów wystąpił ze szczególną wyrazistością. Był on wprawdzie początkowo hamowany odpowiednio zorganizowaną dyscypliną państwową. Z chwilą jednak kiedy w miarę wyczerpywania się wojennego następowo rozluźnienie dyscypliny, pod wywołanie podległych narodów wybuchł z niepomaganą siłą, która nieubłagane, niezależnie od słynnych warunków pokojowych. Wilno, prowadziła do utworzenia na gruzach państwowych organizmów narodowościowych nowych państw narodowych.

W wyniku wojny światowej zasada samostanowienia o sobie znalazła częściowo tylko realizację. Interesy poszczególnych narodów, ich egoizm narodowy nie pozwolił na pełne tej szczytnej idei zrealizowanie. Powstały wprawdzie nowe państwa, jak Polska, Czechosłowacja, Litwa, Łotwa, Estonia, Finlandja, Jugosławia, która jako taka jest nowym organizmem państwowym, niemniej jednak szereg narodów albo jak ukraiński, białoruski i Macedończyk został przepolowiony, albo zmienionej tylko sytuacji pozostał nadal w ciężkiej roli narodu rządzonego. Tak się stało ze Słowakami w Czechosłowacji, Chorwatami i Słowieńcami w Jugosławii, Ormianami, Gruzami i t. p. Gruzja przystąpiła wprawdzie formalnie z *sui generis* autonomii, faktycznie jednak jest to niewola gorsza, niż to było za carskich czasów, kiedy wierzchołki narodu korzystały z rodowych przywilejów, ale masa ugięta się pod ciężarem najgorszego gatunku knuta niedoli. Teraz pod bolszewickim regimem nastąpiło tylko przetasowanie wierzchołków narodu — treść pozostała ta sama.

W podobnych lecz różnych warunkach znajdują się Słowacy, Chorwaci i Słowieńcy, którym formalnie przysługują prawo szerokiej autonomii, ale z której de facto nie korzystają. Jeżeli chodzi o Chorwatów, to ich aspiracje narodowe znajdowały pełniejsze zaspokojenie za czasów austriackich, niż obecnie w państwie jugosłowiańskim, szumnie zwanym królestwem Serbów, Chorwatów i Słowieńców, a więc w państwie, którego są jednym z zasadniczych nietylko faktycznych, ale i do niedawna obowiązujących konstytucyjnych elementów. Los Słowaków zmienił się tylko o tyle, że z pod hegemonii Węgier dostali się pod hegemonję Czechów. W takim samym położeniu znajdują się Słowieńcy w Jugosławii.

Trudno sobie wyobrazić, aby wszystkie i rozczłonkowane wprost wcielone do odnośnego państwa nar-

rody z losem swoim się pogodziły. Przeciwnie można twierdzić z całą stanowczością, że dążenie ich do realizacji aspiracji narodowych będzie u nich stopniowo zyskiwało co raz to bardziej na żywotności. Przemawiają za tem precedensy, jakie w tym kierunku mieliśmy w historii narodów, które korzystają już albo z pełnej niepodległości, albo z szerokiej autonomii. To jest aksjomat.

Zachodzi tylko pytanie, jaki z tego wniosek winny wyciągnąć państwa, obarczone tym kłopotem mniejszościowym. Otóż jeżeli przyjrzymy się dokładnie rozgrywającym się obecnie wypadkom politycznym i zobaczymy, że niezależnie od przynajmniej rozmaitych kwestyj, które codziennie zaprzatają umysły dyplomatów, a więc i reprezentowanych przez nich narodów, góruje nad wszystkim dążenie do zabezpieczenia się przed ewentualnością wybuchu nowej wojny. Bezpośrednim powodem wojny jest prawie zawsze spór terytorjalny. Ale jeżeli zanalizujemy dokładnie to pojęcie słowa „terytorjalny”, zobaczymy, że w danym wypadku zazwyczaj chodzi nietylko o terytorjum, ile o naród, to terytorjum zamieszkujący. Tak było zawsze na Bałkanach, tak było w czasie wybuchu wojny światowej, w której rolę lontu wojny zapalającego spełniła ręka serbskiego nacjonalizmu, nie mogącego się pogodzić z pozostawieniem w granicach monarchii austro-węgierskiej kilku milionów pobratymców.

Narzuci się tu samo przez się spostrzeżenie, że niezaspokojone aspiracje narodowe są w granicach poszczególnych państw nietylko wewnętrznym czynnikiem destrukcyjnym, ale i zarzewiem wojny. Niezaspokojony bowiem w swych ambicjach podległy, względnie formalnie, ale tylko formalnie współrządzący naród, gdy nie znajdzie zrozumienia dla swych, w większości wypadków słusznych, interesów wewnątrz, szukać będzie pomocy na zewnątrz.

Zdawali sobie z tego sprawę twórcy pokoju wersalskiego, zdawali sobie może nawet z tego sprawę Wilsona i stąd między innymi koncepcja Ligi Narodów, która postawiła na czele swych zadań opatrzenie — poniżej interpretowaną i wprowadzaną w życie opiekę nad mniejszościami narodowymi. Poza to jednak szczegółowym zadaniem Liga Narodów jest swego rodzaju próba utworzenia jakiegoś ponadpaństwowego organu, kalkulującego interesy i w ogóle poszczególne objekty państwowe na ogólnoludzkiej podstawie. Podobną próbą jest idea Pan-europi.

Jak więc widzimy, z jednej strony mamy dążenie narodów do wyzwalania się, a więc do dalszego rozczłonkowania państw na coraz to mniejsze państwa i z drugiej — dążenie wręcz przeciwnie — dążenie do zatarcia granic państwowych i narodowych i do utworzenia jakiejś konfederacji państw, w której interesy poszczególnych narodów zostałyby podporządkowane ponadpaństwowej czy ponadnarodowej nadbudowie.

Te dwa ruchy idące w sobie wzajemnie się wykluczają. Pierwszy — niesie ze sobą niebezpieczeństwo wojny, drugi — jest czynnikiem konsolidującym, pierwszy — jest czynnikiem rozczłonkującym, drugi — kalkulującym.

Wyrokiem sądu zostali skazani: Stanisław Szarnicki na 10 lat ciężkiego więzienia, Mieczysław Okuma na 8 lat więzienia, Świątkowski na 5 lat i Antoni Janowski na 4 lata ciężkiego więzienia.

Z państw ościennych.

LITWA.

Choroby zakaźne w Litwie.

KOWNO, 25.1. (tel. wł.). W ostatnim czasie w pow. Olickim zaczęła się szerzyć epidemia tyfusu brzuszno, w okolicach zaś leżących nad granicą polsko-litewską grasuje epidemia grypy.

Przyjaciele czy wrogowie?

KOWNO, 25.1. (tel. wł.). „Lietuvos Zinios” w artykule wstępnym pod powyższym tytułem poddaje ostrej krytyce politykę gospodarczą Niemiec względem Litwy i układ handlowy z Niemcami. Pismo zaczyna od tego, że ciężkie położenie Litwy starają się wyzyskać i wrogowie i przyjaciele i trudno nawet określić, kto jest pierwszym, a kto drugim. Przedewszystkiem dotyczy się to Niemiec. Niemcy dobrze wiedzą, że Litwa poszukuje rynku dla swych towarów, szczególnie bydła i trzody, jednak chociaż z Polski wwożą rocznie 600.000 świń i chociaż nicby im nie kosztowało udzielić Litwie również pod tym względem pewnych ulg, to jednak wywierają na nią presję i w ten sposób podkopują gospodarczą niezależność Litwy. Kapitał niemiecki znajduje litewski przemysł, i handel i rolnictwo, skoro układ handlowy wejdzie w życie.

Pismo jednak w końcu cieszy się nadzieją, że wcześniej czy później, lud powstanie i rzeknie swe ważkie słowo w tej sprawie.

NIEMCY.

W Reichstagu.

BERLIN, 25.1. (Pat.). Reichstag przystąpił dziś do rozważania projektu rządowego o uproszczeniu systemu podatkowego. Przed rozpoczęciem dyskusji w tej sprawie doszło do burzliwego wystąpienia komunistów przeciwko prezydentowi Reichstagu Loebemu, prezydent Loeb bowiem, po wczorajszych awanturach, urządzonych na galerii parlamentu przez bezrobotnych wydał polecenie kancelarii Reichstagu, zakazujące wydawania kart wstępu na galerię zarówno całej frakcji komunistycznej jako też i poszczególnym posłom. Mówcy komunistyczni wystąpili dziś wobec tego z protestem, oświadczając, że prezydent Reichstagu traktuje frakcję komunistyczną niesprawiedliwie, odmawiając jej praw, które przysługują innym.

Prezydent Loeb oświadczył na to kategorycznie, że zarządzenia jego nie podlegają kompetencji zgromadzenia plenarnego Reichstagu i mają na celu tylko utrzymanie porządku, okazało się bowiem na wypadkach wczorajszych, że komuniści wykorzystują udziałem im karty wstępu na galerię dla organizowania awantur i zamętów, tudzież dla wprowadzania grup, które potem atakują urzędników Reichstagu. Prezydent Reichstagu uzasadnił swoje zarządzenie koniecznością bronięcia podwładnych sobie urzędników przed awanturami napadami i łżeniem.

ROSJA SOWIECKA.

20 milionów dolarów na kolonizację żydowską w ZSRR.

MOSKWA, 25.1. (kor. wł.). Żydowskie towarzystwo do spraw kolonizacyjnych w St. Zjedn. zawarło umowę z rządem ZSRR, według której towarzystwo to oddaje temu rządowi na sprawę kolonizacji żydowskiej 10 mil. dolarów, płatnych w ciągu 10 lat. Taką samą kwotę, zgodnie z projektem umowy, ma wyasygnować na ten cel i rząd Ros. Sow.

BIALORUŚ SOWIECKA.

Teror w Z. S. R. R.

MIŃSK, 25.1. (kor. wł.). Sesja Sądu Okręgowego w Mińsku rozpatrywała onegdaj sprawę czterech Polaków oskarżonych o działalność kontrolującą.

Wyrokiem sądu zostali skazani: Stanisław Szarnicki na 10 lat ciężkiego więzienia, Mieczysław Okuma na 8 lat więzienia, Świątkowski na 5 lat i Antoni Janowski na 4 lata ciężkiego więzienia.

JAN BUŁHAK
ARTYSTA FOTOGRAF
Jagiellońska 8, telefon 908, przyjmuje od godz. 8-5

DZIAŁ REKLAM ŚWIETLNYCH

Przy Związku Artystów Sztuki Kinematograficznej w Wilnie Tania, szybko i precyzyjnie wykonuje wszelkiego rodzaju reklamy Świetlną — Filmową — Artystyczną i t. p.
Biuro czynne codziennie w godzinach 10—2 i 5—8
— ulica Ostrobramska 27 (w podwórku). —

Niezwykłe aide memoire

czyli nowy wybrk p. Woldemarasa.

BERLIN. (Pat.). Jak donosi Biuro Wolffa z Kowna za Litewską Agencją Telegraficzną rząd litewski wręczył uwierzytelnionym przedstawicielom wszystkich państw, w które Litwa utrzymuje stosunki dyplomatyczne, aide memoire, precyzujące stanowisko Litwy w sprawie wcześniejszego wprowadzenia w życie paktu Kelloga i zabezpieczenia pokoju w Europie wschodniej. Rząd litewski oświadcza w aide memoire, że rząd sowiecki zakomunikował mu wymianę not między Polską a Rosją sowiecką w tej sprawie. Ponieważ wymiana ta nie dotyczy bezpośrednio Litwy, przeto rząd litewski pragnie poczynić następujące stwierdzenia: 1) propozycja rządu sowieckiego dotyczy tylko paktu Kelloga, przyjętego już przez wszystkie strony, a który ma być już obecnie przez pewne państwa wprowadzony w życie. Nie czekając na ogólne wprowadzenie w życie tego paktu, każde państwo ma możność przystąpienia do protokołu; 2) rząd polski w odpowiedzi na propozycję sowiecką podkreślił, że musi przedewszystkiem porozumieć się z temi państwami, które jako pierwsze podpisały pakt Kelloga. Poza to rząd polski wyraził pogląd, że wszystkie 14 mocarstw sygnataryjnych powinny ratyfikować pakt jednocześnie.

Twierdzenie to jest jednak bezpodstawne, gdyż Stany Zjednoczone ratyfikowały pakt, nie podnosząc wcale kwestii jednoczesnego ratyfikowania przez pozostałe mocarstwa sygnataryjne; 3) troska rządu polskiego o państwa bałtyckie i Rumunię nie może być brana poważnie, ponieważ państwa te mogą same zdecydować o tem, czy przystąpią do protokołu czy nie. To stanowisko

rządu polskiego zdradza tylko, że Polska chciałaby występować jako protektor państw bałtyckich i Rumunii; 4) rząd polski dziwi się temu, że propozycja Rosji przedłożona została nie Finlandji, Estonji, Litwie i Rumunii, lecz Litwie, która niema wspólnej granicy z Rosją i która wzdryga się podjąć stosunki dyplomatyczne z Polską.

W tej sprawie rząd litewski musi raz jeszcze zauważyć, że nieistnienie stosunków dyplomatycznych między Litwą a Polską wynika tylko z tego, że Polska narusza traktat suwalski i że Żeligowski (derwał Wilno od Litwy, Gaby Polska tę krzywdę naprawiła, to przestałyby dla Litwy istnieć przeszkody do nawiązania stosunków dyplomatycznych z Polską. W związku z tem rząd litewski wskazuje raz jeszcze na fakt, że brak stosunków dyplomatycznych z Litwą nie przeszkodził Polsce w przystąpieniu do paktu Kelloga.

Ogólne wrażenie, jakie budzi wymiana not między Moskwą a Warszawą, jest takie, że Polska narzuca się wprawdzie państwom bałtyckim na protektora, jednakże nie chce wyrzec się odradu wojny jako środka polityki narodowej. Poza to Polska skłania się, jak to z powyższej przedstawionej wiadomości do tożsamości umów międzynarodowych w dziwny sposób. Stąd powstaje obowiązek zwracania bacznej uwagi na to, aby Polska ściśle i w lojalny sposób wypełniała swe zobowiązania. BERLIN, 25.1. (Pat.). Niemieckonarodowa „Deutsche Tagesztg.” podaje tekt aide memoire litewskiego w sprawie proponowanego przez Sowiety protokołu, daje swej depeszy tytuł: „Front litewsko-rosyjski przeciwko Polsce”.

Niemcy ratyfikują pakt Kelloga.

BERLIN, 25.1. (Pat.). Rada państwa Rzeszy na posiedzeniu czwartkowym przyjęła projekt ustawy ratyfikacyjnej paktu Kelloga. Ustawa ta dzisiaj została przesłana Reichstagowi.

Min. Stresemann ponownie udaje się na urlop.

BERLIN, 25.1. (Pat.). „Vossische Zeitung” donosi, że minister Stresemann, prawdopodobnie już w najbliższym czasie, uda się ponownie na urlop wycieczkowy. Dziennik twierdzi jednak, że minister nie chce opuścić Berlina przed zakończeniem rokowań międzyfrakcyjnych w parlamencie i przed ostatecznym wyjaśnieniem sprawy rekonstrukcji koalicji rządowej.

Wieczorne wydanie „Tagu” donosi, że dziś na komisji Spraw Zagranicznych Reichstagu odbyła się debata, poświęcona polityce niemieckiej w Lidze Narodów, obradom lugańskim i obecnemu stanowi kwestii reparacyjnej. Obszerny referat na tych obradach miał wygłosić minister Stresemann.

Obrady miały się zakończyć — tak jak zwykle — bez powzięcia jakiegokolwiek rezolucji.

Z państwa absolutnego monarchy

Wyjaśnienia króla Aleksandra.

WIEN, 25.1. (Pat.). Dzienniki donoszą z Londynu, że król Aleksander oświadczył białogrodzkiemu sprawozdawcy biura Reutersa co następuje.

Starałem się uniknąć wkroczenia na drogę obecnej formy rządu, lecz zostało mi takie jedynie wyjście. Chcę powrócić do stosunków normalnych, o ile prace reorganizacyjne to umożliwią. Jednakże najpierw muszę usunąć z drogi wszystkie przeszkody oraz uporządkować stosunki stronnicze, których główną troską było sianie niezgody i wywoływanie nieśnasek.

W dalszym ciągu oświadczył król, że pragnie dotrzymać wszystkich międzynarodowych układów i uniknąć wszelkiej wojny, którąby była narodom i międzynarodowemu nieszczęściem. Zyczeniem mojem — oświadczył król — jest kroczyc po drodze pokoju i uporządkowania spraw wewnętrznych.

Kłęska głodu w Chinach.

LONDYN, 25.1. (Pat.). Agencja Reutersa donosi z Pekinu o klęsce głodu, szerzącej się w prowincji Szansi, w szczególności w mieście Szarszi i jej okolicach.

Według otrzymanych jeszcze nieścisłych cyfr, liczba zmarłych z głodu jest tak wielka, że ekspedycja ratunkowa wysłana do tego miasta nie nadajeza grzebać trupów.

Władze poleciły wobec tego wykopać poza miastem jeden wielki grób, do którego wrzucane są trupy i przysypywane płytkami warstwą ziemi. Jednak i ta akcja nie jest wystarczająca. Trupy wynoszone są poza miasto i rzucają na stos, gdzie pożerane są przez zgłodniałe psy i wilki.

W ub. tygodniu zebrano z ulic miasta 40 trupów, które wyrzucono na pożarcie wilkom, głód popchnął ludność do desperackiego czynu organizowania band zbójczych, które plądrują wieś okoliczne, torturując włościan, w poszukiwaniu maki i chleba. W ten sposób opuściło miasto przeszło 3000 osób, zorganizowanych w szajki bandyckie.

DZIEŃ POLITYCZNY.

(Tel. od wt. kores. z Warszawy).

W dniu wczorajszym pos. Romocki zwrócił się do marszałka Sejmu z żądaniem powołania sądu marszałkowskiego, aby na tej drodze uzyskać napiętnowanie oszczerstw, zgłoszonych przez pos. Kapelińskiego na komisji budżetowej w sprawie rzekomego udziału b. ministra komunikacji p. Romockiego w budowie dyrekcyj kolejowej w Chelmie.

W liście do marszałka Sejmu pos. Romocki stwierdza: „Nieprawdą jest, jakoby budowa dyrekcyj w Chelmie powodowana była ze względu na jakiegokolwiek moje sprawy prywatne. Nieprawdą jest, abym oddał budowę dyrekcyj w Chelmie spółce akcyjnej „Tor”. Nieprawdą jest, abym należał do zarządu firmy „Tor” w czasie mego zarządzania Ministerstwem Komunikacji”.

Zarzut pos. Kapelińskiego wywołał w klubie B. B. powszechne oburzenie, czemu dał wyraz pos. Hobyński natychmiast na posiedzeniu komisji budżetowej. Wobec oddania sprawy sądowi honorowemu władze klubu B. B. zmuszone były powstrzymać się od zajęcia stanowiska w sprawie metody postępowania pos. Kapelińskiego, gdyż wymaga tego lojalność wobec sądu marszałkowskiego.

W związku z przygotowywaną przez rząd wielką kampanją budowlaną do Prezydium Rady Ministrów powołany zostanie w charakterze referenta technicznego plk. inż. Gallas, który obejmuje funkcję łącznika między Prezydium Rady Ministrów, a Ministerstwami Komunikacji, Robót Publicznych i Poczty, t. j. temi, które prowadzą w rządzie akcję budowlaną.

Ze względu na wielkie zainteresowanie szefa rządu sytuacją budowlaną i mieszkaniową plk. Gallas otrzymał polecenie zbadania materiałów dotyczących powyższego zagadnienia. Materiały te posłużą mając prem. Bartłomiej o opracowania nowego projektu planu ożywienia ruchu budowlanego.

Zjazd prezesów Okręgowych Urzędów Ziemskich.

WARSZAWA, 25.1. (Pat.). W dn. 25. b. m. rozpoczął się w gmachu Ministerstwa Reform Rolnych w obecności p. min. Staniewicza i prezesa Banku Rolnego Ludkiewicza zjazd prezesów Okręgowych Urzędów Ziemskich.

Zjazd zagał p. min. Staniewicz, poczem nacelnik wydziału Naleszkiewicz omówił wykonanie planu prac scaleniowych w roku 1928, w którym scalono 325 tys. ha, oraz przedstawił plan tych prac na rok 1929, przewidujący skomasowanie około 420 ha. Następnie zjazd przystąpił do omówienia prac serwitutowych na rok 1929/30, oraz wykonania planu parcelacyjnego na tenże rok.

W dniu jutrzejszym dalszy ciąg obrad zjazdu

Kronika telegraficzna.

— „Petit Parisien” zaprzecza pogłoskom o reorganizacji Ligi Narodów.

— Austriacka rada narodowa przyjęła jednogłośnie projekt rządowy, dotyczący przyznania pensji honorowej w sumie 12 tysięcy sztylingów rocznie byłemu prezydentowi republiki austriackiej Hainischowi.

— Rozpatrywaniu sprawy Armji Zbawienia przez trybunał zostało jeszcze raz odroczone. Wyznaczono je na wtorek.

— Upady śnieżne w Szwajcarii trwają w dalszym ciągu. W miejscowościach położonych wyżej temperatura dochodzi do 24°.

— Niezwykle zuchwałe włamanie do jednego z głównych urzędów pocztowych w Berlinie dokonano wczoraj w godzinach między 3 a 4-tą po południu. Łupem wzięto były znaczki pocztowe na 60 tys. marek. Za wykrycie złodziei wyznaczono nagrodę 5 tys. marek i 10% wartości odzyskanych znaczków.

— Nagrodę za najlepszy projekt zmodernizowania alfabetu egipskiego wyznaczył król Fuad.

— Wczorajszej nocy w Bukareszcie samochód pędzący z wielką szybkością wpał na oddzielny 60 policjantów, opuszczających koszary. 10 policjantów odniosło rany. Szofera aresztowano. Jak potem wyjaśniono, szofer był pijany.

— Ogłoszony w Rzymie dekret mianuje 25 nowych senatorów. Pośród nowomianowanych znajdują się byli ministrowie Oviglio, Barocchi i Torre.

Matki, żądające odżywczej znanej marki której miliony dzieci zawdzięczają zdrowie i siły.
Fosfatyna Fatières.
4004

Bezpośrednia komunikacja z Lotwą.

W związku z zamierzonym otwarcie bezpośredniej komunikacji z Lotwą, prowadzone są obecnie intensywne prace nad opracowaniem bezpośredniej taryfy towarowej. Dla zasięgnięcia opinii w tej

sprawie — Wileńska Dyrekcja Kolejowa zwróciła się do sfer przemysłowych i kupieckich Wileńszczyzny z zapytaniem jakie stacje oraz towary pożądane byłoby uwzględnić w opracowywanej się taryfie.

Eksport drzewa do Niemiec podjęto bez ograniczeń.

Wileńska Dyrekcja Kolejowa otrzymała onegdaj od Ministerstwa Komunikacji ukólnik, odwołujący wszelkie poprzednie zarządzenia w przedmiocie poddawiania wogonów pod załadunek materiałów tartych

na eksport do Niemiec. W związku z powyższym wszystkie stacje w obrębie Dyrekcji Wileńskiej będą dostarczały wagony po załadunek materiałów tartych bez żadnych ograniczeń.

Z CAŁEJ POLSKI.

Sytuacja walutowa i akcyjna dn. 24.1 godz. 8 wicz. Dewizy New York notowano 8,90. Transakcje międzybankowe kablem na New York przeprowadzono na 892,00 za 100 dolarów. Na rynku dewiz europejskich większych zmian nie notowano. Między bankami płacono za dewizę Berlin 211,96, a za dewizę Gdańsk 172,88. Prywatnie płacono za dolary 8,88 i 3/4, za ruble złote 4,62 1/2, czerwonce sowieckie 1,92 dolary.

pod przewodnictwem naczelnego dyrektora p. W. Stanisławskiego, konferencja dyrektorów oddziałów P. B. R. Konferencja obradowała nad planami działalności P. B. R. w roku bieżącym oraz nad zagadnieniami, związanymi z dostosowaniem akcji kredytowej Banku do lokalnych warunków gospodarczych i terenowych potrzeb drobnego i średniego rolnictwa.

ZE ŚWIATA.

Międzynarodowe Biuro Rejestracji Towarowych Znaków Ochronnych. Do nowego układu o uproszczenie rejestracji znaków ochronnych fabrycznych i towarowych przystąpiło dotychczas 21 państw.

Dotychczas znak ochronny musiał być w każdym kraju oddzielnie zarejestrowany, zapotrzebowany i opłacony znacznym podatkiem. Niezależnie wszystkich języków, tłumaczenie załączników na język danego kraju utrudniało procedurę i zmuszało do posilkowania się obrotniemi patentowymi, co niepomnie zwiększało koszty. Przy nowym ustroju, wystarcza zarejestrowanie w międzynarodowym biurze w Bernie; ten oficjalny organ, samodzielnie pośredniczy u władz krajów, w których znak ochronny ma być zameldowany. Pobierany międzynarodowy podatek jest w stosunku do dawnych kosztów tak nieznaczny, że przy wyłącznym a wystarczającym zameldowaniu tylko w urzędzie w Bernie, oszczędza się 90%, a przy oddzielnej rejestracji w każdym kraju, wzrasta nieznacznie. W krajach, gdzie warunki się różnią i ograniczają zatwierdzenie znaku np. do 20 lat, przy rejestracji jednocześnie kilku znaków od jednej firmy, koszty ulegają zmniejszeniu.

Dyrekcja biura przyjmuje rozesłanie odbitek z dostarczonych klisz z wrytym, lub wytrawionym rysunkiem przez specjalne pismo międzynarodowe, na swój rachunek. Podkreślamy tu za treścią oryginalną, że: znak ochronny, zatwierdzony przez urzędy biura międzynarodowego w Bernie ma moc obowiązującą we wszystkich sprzymierzonych państwach i równoznaczną ważność, jakby rejestracja była przeprowadzona w każdym państwie oddzielnie.

Obecnie tylko Anglia, Ameryka, Szwecja i Norwegia żąda prócz międzynarodowej, oddzielnej dla swego kraju rejestracji.

Giełda warszawska z dn. 25. I. h. m.

Table with exchange rates for various currencies like Dolary, Holandia, Londyn, Nowy York, Paryż, Praga, Szwajcaria.

Zgon wice-prezydenta Warszawy. WARSZAWA, 25-I. (Pat). Dziś rano, po dwutygodniowej chorobie, zmarł wiceprezydent m. Warszawy dr. Wincenty Bogucki. Zmarły był prezesem Polskiego Towarzystwa Przeciwegruźliczego i znanym w Polsce i zagranicą pionierem medycyny społecznej.

Przed wojną dr. Bogucki odznaczył się jako kierownik rosyjskiej ekspedycji lekarskiej do walki z dżumą na Dalekim Wschodzie i w Chinach.

Dr. Bogucki wzbogacił światową literaturę lekarską szeregiem prac naukowych, dotyczących badań nad dżumą. Dr. Bogucki wrócił do Polski w roku 1920 i wstąpił do wojska jako podpułkownik-lekarski. Stanowisko wiceprezydenta Warszawy objął w r. 1927. Dr. Bogucki zmarł na gripę, połączoną z zapaleniem płuc. Na parę dni przed jego śmiercią zmarła również żona.

Kara śmierci na mordercę rodziny.

GRUDZIĄDZ, 25-I. (Pat). W dn. 24 bm. sąd okręgowy w Grudziądzu po 3 dniowej rozprawie przeciwko Leonowi Lewandowskiemu, z Wielkiego Tartna pod Grudziądem, oskarżonemu o zamordowanie w roku 1927 rodziny, złożonej z 6 osób — ojca, matki i rodzeństwa, po przesłuchaniu około 60 świadków i rzeczników, wydał wyrok, uznający Leona Lewandowskiego winnym tej zbrodni i skazujący go na sześciokrotną karę śmierci oraz dożywotnią utratę praw obywatelskich.

Była to druga z rzędu rozprawa przeciwko oskarżonemu, który pozostał przez 6 tygodni pod obserwacją lekarzy w zakładzie psychiatrycznym w Świeciu, gdzie uznano go za zdrowego umysłowo. Skazany, który przez cały czas wypierał się zbrodni, przyjął wyrok spokojnie, nie okazując skruchy, ani żalu.

Ułatwienia meldunkowe dla turystów.

(Tel. od wł. kor. z Warszawy).

W toku opracowywania projektów dotyczących ożywienia ruchu turystycznego w Polsce stwierdzono, że obecnie obowiązują zbyt uciążliwe przepisy, dotyczące meldowania się cudzoziemców w Polsce. Przejazdni z zagranicy zmuszeni są nie raz po kilka godzin wyczekać w urzędach dla ułatwienia formalności meldunkowych. Te nieprzyjemne praktyki wywierają zrozumiałe rozgoryczenie na cudzoziemców i odbijają się ujemnie na ruchu turystycznym do Polski.

W tej przykrej sytuacji zajdzie w najbliższym czasie pożądana zmiana, albowiem utworzona z inicjatywy prem. Bawla komisja międzynarodowej turystyki wpłynęła na wydanie specjalnego rozporządzenia, które w znacznym stopniu uprości formalności meldunkowe. Obowiązek meldowania cudzoziemców będzie wzorowany na przepisach, obowiązujących w państwach zachodnich, t. j. przyrzucony zostanie całkowicie na zarządcy hoteli i właścicieli pensjonatów.

Table with interest rates for various types of loans and deposits like Papieru procentowe, Pożyczka premowa, L. Z. Banku Gospodarstwa Krajowego.

Podług nieśmiertelnego arcydzieła Adama Mickiewicza

wkrótce w KINIE „HELIOS”

SEJM I SENAT.

Komisja budżetowa.

(Tel. od wł. kor. z Warszawy). Wczorajsze posiedzenie komisji budżetowej wykazało, iż stronnictwa chłopskie oraz P. P. S. w trosce o prestige swej masy wyborczej zapomniały potrafią czestokroć o państwie i interesie tego państwa.

Na wczorajszym posiedzeniu naprzekądki dziennym znajdowały się budżety Ministerstwa Reform Rolnych, Rolnictwa i Oświaty. Do trzech tych budżetów zgłoszenie kilkaset poprawek o podwyższeniu wydatków na sumę, przekraczającą 100 milj. W większości w głosowaniu wnioski te odpadły, albowiem nie miały one pokrycia w dochodach i zgłoszone były przez Stronnictwo Chłopskie, Wyzwolenie i P. P. S. wyłącznie dla celów demagogicznych.

Wiceminister Grodyński kilkakrotnie zwracał uwagę, iż nie dopuści do naruszenia równowagi budżetowej i że przyjęcie tych wniosków groziłoby powrotem do stanu z przed paru lat — stanu, który spowodował inflację i zastój w życiu gospodarczym.

Licytacja klubów in plus oczywiście nie miała innych celów, jak tylko te, by móc wśród swoich wyborców uzyskać miano obrońców wyborczych, jednakże wykazała ona dobitnie, że te kluby sejmowe dla obrony swej polityki gotowe są nawet zrzucić na siebie odpowiedzialność za gospodarke państwa.

Budżet Min. Reform Rolnych.

Na wczorajszym posiedzeniu sejmowej komisji budżetowej przystąpiono do głosowania nad budżetem Ministerstwa Reform Rolnych. Zgłoszono między innymi wniosek pos. Maksymiliana Mulinowskiego i tow. (Wyw.) o podwyższenie sumy na pomoc kredytową przy scalaniu gruntów o dalsze 6 milj. złotych. Klub Piasta zgłosił wniosek o podwyższenie o jeden milj. W dyskusji wiceminister Skarbu p. Grodyński, przychylił się do obaw pos. Rataja o braku pokrycia, zwraca uwagę, że wnioski, zgłoszone do preliminarza budżetowego Ministerstwa Reform Rolnych podwyższają ten budżet o 63 miliony, nie wskazując na to pokrycia, wobec czego w razie przejścia tych wniosków stanęłoby się przed ewentualnością deficytu. W głosowaniu jednak wniosek pos. Mulinowskiego i tow. uzyskał większość 2 głosów (13 na 11). Wówczas referent generalny pos. Byrka zapowiedział wniosek o reasumpcję tej uchwały, jeżeli pokrycie nie będzie wskazane.

Następnie omawiano wniosek pos. Kwapińskiego i tow. (P. P. S.) o podwyższenie o 5,800 tys. zł. dotacji na fundusz zapomogowy i kredytu ulgowego. Wniosek pos. Kwapińskiego i tow. odrzucono 14 głosami przeciwko 10.

Dalej, w wydatkach nadwyżczających był wniosek pos. Kwapińskiego i tow., aby dopłatę skarbu państwa na fundusz obrotowy reformy rolnej powiększyć o 25 milionów zł. na tworzenie zapasów ziemi, a ponadto o przyznaniu 25 milj., jako dotacji na kapitał zakładowy pań-

Zły człowiek.

Idzie zły człowiek ulicą — jest wysoki i chudy, w szarym kapeluszu... Ciemnymi zaułkami przekrada się skrycie i nie wie, że jest święto, słoneczna niedziela... Wczoraj zabił kochankę i utopił w studni dziś jednego zdradził przyjaciela... Pod murami, jak zwierzę się przekrada, brudne ręce wrażliwy w kieszenie w oczach świeci mu ponurych zdrada czarna duszę szarpie mu sumienie...

zł. dochód z eksploatacji i w wydatkach na eksploatację skreślono na wniosek rządu pół miliona zł.

Budżet Min. W. R. i O. P.

Na posiedzeniu popołudniowym przystąpiono do głosowania nad budżetem Min. W. R. i O. P. Po szybkim załatwieniu szeregu wniosków, które naogół nie zawierały nic nowego, obszerna dyskusja rozwinęła się dopiero przy wniosku pos. Czapińskiego, by wydatki na budowę szkół powszechnych, prelimitowane jako zaśsilki i pożyczki dla samorządów w sumie 7 i pół miliona, a podwyższone w drugim czytaniu do 20 milionów, powiększyć dalej do 50 milionów.

Referent pos. Stępiński uznał, iż rzecz tę należy uregulować ustawowo, jak w ciągu najbliższych lat 20 należy załatwić sprawę szkolnictwa powszechnego. W planie swoim referent określił procent przyczyniania się państwa do kosztów budowy szkół w tem znaczeniu, że państwo będzie dopłacało samorządom, w miarę ich zamożności, do 73,8 proc. Rząd poszedł już za tym projektem i przystąpił już materiały, których publikacja łada dzień nastąpi.

Wice-minister Grodyński zapewnił, iż rząd wszystko robi, co można w sprawie akcji budownictwa szkół. Wielka ta akcja miliardowa nie może być przeprowadzona w dwóch lub nawet trzech budżetach rocznych. Rząd nie może się zgodzić na podwyższenie tej pożyczki o 30 milionów. W głosowaniu poprawkę pos. Czapińskiego odrzucono.

W wydatkach nadwyżczających uchwalono dodać dla wszelkiego wileńskiego na koszt obchodu jubileuszowego 25 tys. zł. i 75 tys. zł. na remont jej budynków z tej okazji. Na tem zakończono trzecie czytanie budżetu Ministerstwa W. R. i O. P. Przewodniczący pos. Byrka zastrzegł sobie przy generalnym referacie wrócić ewentualnie do tego preliminarza, gdyby wskutek podwyższenia salda o 40 milionów zł. równowaga budżetowa tego wymagała.

Budżet Min. Robot Publ.

Z kolei komisja przystąpiła do głosowania nad budżetem Ministerstwa Robot Publ. Przyjęto wszystkie wnioski rządowe, będące w związku z tymczasowym wydziałem samorządowym. Ponadto przyjęto wniosek rządowy o przywrócenie 45 tys. na podróże służbowe i przesiedlenia w zarządzie centralnym, dalej wniosek rządu o przywrócenie 10 tys. na wydatki biurowe i 168 tys. na podróże służbowe w dziale robot publicznych. Inne poprawki zostały odrzucone. Następne posiedzenie jutro o godz. 10 m. 30.

TADEUSZ ŁOPALEWSKI.

ZAPOMNIANY POETA (FELIKS PRZYŚCIECKI).

Przy końcu roku 1920, po szczytowej wojnie, wdarł się w życie polskie z szumem i hukiem strumienia nowej, młodej poezji. Tamowany w ciągu kilku lat zawieruchy wojennej, gdy Muzy milczeć musiały, spiętżal się i rósł niecierpliwie, by wreszcie, gdy tamę otwarto, chlusiąć szeroką falą przed oczy ludzkie, oślepić fontanną brylantowych kropel, ogłosić dzwieczną muzyką potoku.

Takim impetycznym strumieniem był właśnie „Skamander”. Poeci, którzy miesięcznik pod tym tytułem założyli w Warszawie, narazie niezliczni, rozmachem swojej twórczości, brawurą i... z niemiejszym tupetem opanowali niepodzielnie zapuszczony w czasie wojny lan poezji polskiej, przykuli uwagę czytającej publiczności do siebie i musieli doskonale trzymać tę uwagę w stałym napięciu; podniecać ją, drażnić zarówno niepokojącą treścią i formą swych utworów, jak i zrezygnacją, pomysłową reklamą. Warszawa była naładowana poezją jak akumulator elektryczności. Wieczory autorskie, manifesty poetyckie, skandaliki teatralne i literackie zaprzętały umysły społeczeństwa, znużonego i znużone długotrwałą wojną i aferami politycznymi.

W tym to czasie, na początku 1921 roku ukazał się w powodzi wydawnictw literackich maleński, 48-stronnicowy tomik poezji Feliksa Przyścieckiego, p. t. „Śpiew w ciemnościach”. Wbrew ładnemu tytułowi nie był to śpiew w ciemnościach, które są równoznacznikiem ciszy, podwajający każdy dźwięk i głos. Był to raczej głos kantyleny skrzypcowej, przebrzmiały w brutalnym zgłębku jarmarcznego dnia.

Został zagłoszony i utonął w wielogłośnej kakofonii. Nie dodało mu rozgłosu owych kilka zycyliwych recenzji, jakie się tu i owdzie w pismach ukazały i autor tych wierszy pozostał w cieniu. A jednak ów debiut w tak niestosownych okolicznościach dokonany nie był aktem z punktu widzenia istotnych wartości estetycznych — chybionym. Do rejestru współczesnej literatury polskiej wpisał się talent oryginalnego, prawdziwego poety i temu nikt, uważnie ten rejestr badający, nie zaprzeczy, choć o nazwisku poety poza grotem zawodowych literatów niewiele zapewne czytelników słyszało. Bo Przyściecki pozostał do dziś dnia autorem jednej książki. Tych kilka czy kilkanaście jego utworów poetyckich, drukowanych po wydaniu „Śpiewu” w czasopiśmie (głównie w „Kurjerze Warszawskim”) zapewne nie utworzyłoby jeszcze nowego, nawet tak samo, jak pierwszy szczerpę zbioru. Ograniczyć się przeto musimy do omówienia tej tylko pozycji.

Co przedewszystkiem zastanawia po przeczytaniu strof Przyścieckiego — to (że użyjmy oklepanego nieco w krytyce określenia) „skrytalizowane oblicze” poety. Jest to zjawisko dość rzadkie. Poeci zwykle przez czas dłuższy „szukają samych siebie”, szukają najwłaściwszego dla swego charakteru i temperamentu stanowiska wobec świata, szukają formy, wyrazu najbardziej dla siebie odpowiedniego, a przedewszystkiem własnego. Zaczyna się to przeważnie od przejęcia cudzą, skrytalizowaną twórczością, czyli od t. zw. wpływów, którym wrażliwa dusza debiutującego pisarza ulega. Wpływ nieraz różnorodnych i sprzecznych. Stąd chaotyczność nastrojów, rozbieżność wrażeń i różnorodność form.

Później dopiero następuje okres wypracowywania własnego na świat poglądu, co nieraz trwa bardzo długo, i okres koncentracji rozbieżnych sił, któremu towarzyszy wykonywanie własnej formy. Nazwałoby to można okresem dojrzewania. Jedni dojrzewają publicznie i na zasadzie wydanym w tym czasie utworów można badać poszczególne fazy procesu dojrzewania, inni ukazują się publiczności jako twórcy dojrzali, świadomi swych celów i środków, co nie przesądza sprawy, że dojrzewanie odbywało się w ukryciu.

Otóż Przyściecki dał się poznać odrazu jako poeta. Wszystkie utwory jego posiadają wspólny timbre, wszystkie nastrojne są na jeden

ton, co nie znaczy przecież, że są monotonne. Zaznacza się to nawet w czysto zewnętrznych cechach jego werwifikacji. Ulubioną miarą Przyścieckiego jest trzynastogłowiec. Na 21 utworów w omawianym zbiorze 15 pisanych jest trzynastogłowiec, niekiedy tylko urozmaiconego męskim rymem w drugim i czwartym wierszu strofy. Ten rozmiar wiersza doskonale odpowiada szerokiemu, rozlewnemu patosowi treści: „Już śpiewa pieśń ogroń, miłością natchniona, Rozlewnym brzemieniem gęszczy, rzewnym smerem łak. Na ścieżkach eienie, niby tysiączne ramiona Nerwowo coś podają sobie z rąk do rąk.” (Cień).

Posiłkuje się więc Przyściecki formą znaną, starą, ulubioną zwłaszcza naszej poezji romantycznej i do żadnych eksperymentów w wierszowaniu, jak to czynią współcześni mu młodzi poeci, nie ucieka się. Jak się dalej okaże — zgodny jest w tym swoim — rzecz można — konserwatywnie formy z postawą duchową wobec rzeczywistości. Rytmika jego strof jest prawie bez zarzutu czysta, nie ograniczając się do poprawności w szeregowaniu akcentów metrycznych, ale oparta jest na intuicyjnym odczuciu muzyczności wiersza, zgodna z rytmiką oddechu i uderzeń serca. Rymowanie również unika łączenia ze sobą egzotycznych, niebywałych współbrzmień,

obywają się bez asonansów. Przysiecki rymuje przymiotniki (tajemna ciemna, wykradzione — szalone) nawet zaimeki (sobie-tobie nie gardzi też rymem gramatycznym (szukał-zapukał) a z drugiej strony posiłkuje się częstokroć efektywnym rymem składanym (za nigrican, ach nie tu — szyletu, maszty — znasz ty). Ogólnie jednak rzeczy biorąc, stwierdzamy, że rymy Przyścieckiego noszą cechę tradycjonalności i powstają na szlaku w znacznym stopniu już utartych.

Natomiast styl autora „Śpiewu w ciemnościach” nosi piętno swoiste i jest własną, piękną i cenną zdobyczą poety. Najważniejsze elementy stylu: przenośnia i porównanie są w wierszach Przyścieckiego czynnikiem głównym, któremu zawdzięcza oryż ginalność swego wprynu, a przeciwnie nie stanowią celu same dla siebie. Rodzą się one z siły krystalizującej się w wierazu uczucia i są wiersza tego siła, ale nie dusza, jak to się dzieje w cierpiacej na metaforyzm młodej poezji i poezji. Metaforzy te posiadają w wielu wypadkach znamie monumentalności, zjawisko w literaturze niecodzienne. Oto przykład:

„Gdy miasto, niby okręt strojny w czarne maszty, W bezkres niesie się gwieździny przy szumie kasztanów, Natenczas, o poeto, przewyhornie znasz ty (Ow tajemny szept gestów: namysł się, zastanów...” („Gest”)

Jedne w tej zwrotce porównanie miasta z płynącym okrętem otwiera perspektywę kosmiczną, owiewa tchnieniem nieskończoności. To samo spotęgowanie wrażenia za pomocą porównania znajdujemy w początku innego wiersza („Wspomnienie”)

„Chwilo wieczorna, wyspo ukojenia Ziemi zachodnia po burliwym dniu!”...

Użył poeta w tem porównaniu dwustopniowej gradacji: w pierwszym odczuciu chwila wieczorna staje się wyspą, by w drugim rozszerzyć się i rozrosnąć, „ziemia zachodnia!” Te same gradacje z równie wspaniałym wynikiem możemy podziwiać w tych słowach:

„Każdy mój dzień jest wielką tu tobie modlitwą, Hymnem umiesień nad twą znużoną zjawą... Noc gorączkową, ślepą po światłach gonitwą, Awanturniczą w twe kraje wyprawą...”

Tutaj „dzień” otrzymuje równowagę emocjonalną w obrazie „wielkiej modlitwy”, na wyższy stopień wznosi się jako „hymn”... „Noc” jest najpierw „gonitwą”, później staje się „wyprawą.” (Dokończenie nastąpi).

WIEŚCI i OBRAZKI Z KRAJU.

KRONIKA WIL.-TROCKA.

Epidemia tyfusu plamistego w Rudziszkach. Jak donoszą z pogranicza polsko-litewskiego w Rudziszkach wybuchła raptownie epidemia tyfusu plamistego. Wobec imzających się wypadków zasłabnięć na tyfus władze administracyjno-sanitarne przedsięwzięły energiczne środki celem zwalczania epidemii. Równocześnie, jak się dowiadujemy, w związku z szerzeniem się epidemii tyfusu plamistego został wydzielony do Rudziszek szef sanitarny K. O. P-u pułk. Miłowski.

Napad rabunkowy. Nocy wczorajszej na trakcie kojańskim około zaścianka Czegielnia gm. mićkusińskiej na Andrzeja Sztura ze wsi Jurczony gm. wornańskiej dokonano napadu rabunkowego. Napastnicy w liczbie sześciu zabrali wieziony przez Sztura owies i zbiegli.

Podczas pościgu czterech sprawców napadu policja zatrzymała. (x)

KRONIKA GRODZIENSKA.

Trup w puszczy Białowieskiej. W 56 dziale puszczy Białowieskiej, t. zw. „Lackiej Puszczy” znaleziono zwłoki mężczyzny, w którym rozpoznano mieszkańca Białowieży, Piotra Mikiciuka. Na trupie stwierdzono ślady uduszenia i rany cięte głowy.

KRONIKA BIAŁOSTOCKA.

22 robotników znalazło pracę. W Białymstoku uruchomiono wykończalnie sukna w fabryce Gubińskiego, dzierżawionej przez Boruchę Marcę. Do pracy przystąpiło 22 robotników.

KRONIKA LIDZKA.

Zawiazanie Spółki Wodnej. Dnia 20.1.1929 r. w lokalu Urzędu Gminy Dokudowo odbyło się zebranie delegatów wsi zainteresowanych w melioracji bagien dokudowskich, w sprawie zawiazania Spółki Wodnej.

Na zebraniu oprócz p. Starosty i 36 prawomocnych delegatów 26 wsi majątków, byli obecni ks. Zebrowski, przedstawiciel Konwentu Ks. Ks. Pijarów w Lidzie, którzy zgłosili przystąpienie do Spółki, ławnik Magistratu m. Lidy p. Karczmar, agronom powiatowy p. Kłikowicz, pp. Wójtowie gmin lidzkiej i dokudowskiej, dyrektor szkoły rolniczej w Berdowie inż. Garszyński. Uchwala 35 obecnych, przeciwni 1 głosowi. Spółka Wodna została zawiazana. Również przeprowadzono wybory tymczasowego zarządu Spółki, do którego ze strony zainteresowanych właścicieli, weszli: p. Szeptowski Apolinary, wójt gminy dokudowskiej, p. Kutasz Jan — właśc. grunt, ze wsi Scierkowo i na ich zastępców: Giebień Franciszek z Miłojit i Rak Bronisław z Ogródnic. Dwa pozostałych członków zarządu deleguje sejmik powiatowy.

Zarząd Spółki w krótkim czasie przystąpi do prac pomiarowych obszarów zabagnionych.

KRONIKA BARANOWICKA.

Nowe wybory do Rady Miejskiej w Baranowiczach. Wobec wygaśnięcia kadencji baranowickiej Rady Miejskiej, zostały rozpisane nowe wybory, które odbędą się w terminie ustawowym. Przewodniczącym Głównego Komitetu Wyborczego został mianowany p. Antoni Antonowicz, dyr. Syndykatu Rolniczego w Baranowiczach.

KRONIKA ŚWIECIANSKA

Uwagde władz bezpieczeństwa. Piszą do nas ze Świecian: Dnia 16 b. m. Na powracających do domu Wincentego Jasiulskiego zam. we wsi Niewierzyński i Adama Masłowskiego ze wsi Dauksze, napadło na ulicy Zablotniej w Świecianach kilku pijanych osobników. Jednemu z napadniętych Wincentemu Jasiulskiemu udało się wczas zbiec i powiadomić o zajściu policję, drugi zaś, Adam Masłowski został dotkliwie pobity i tylko natychmiastowe przybycie policji zapobiegło, być może, bardziej tragicznemu skutkom napadu.

Jak nas informują napadającymi byli znani na gruncie świeciańskim awanturnicy z ul. Zablotniej, którym mieli zamiar zarabować napadami otrzymane za pracę pieniądze.

Wobec tego, iż podobne wypadki zdarzają się prawdopodobnie dość często i sprawcami są ciż sami osobnicy, władze miejscowe powinny poczynić odpowiednie kroki, celem uwolnienia spokojnej miejscowej ludności od niesfornych elementów.

Propagandowe zawody narcyjskie w Świecianach. Pow. Komitet W. F. i P. W. w Świecianach organizuje w dniu 3.11 b. r. przy współpracy delegatury komisji sportowej P. Z. N. na Wileńszczyźnie wielkie propagandowe zawody narcyjskie, w których wezmą udział zawodnicy wileńscy, narcyjarze KOP, policji, oraz organizacje P. W. z kilku powiatów województwa wileńskiego.

KRONIKA DZIŚNIEŃSKA.

Zebranie organizacyjne Komitetu Floty Narodowej. W sali sejmiku powiatowego w Głębokiem odbyło się zebranie organizacyjne Komitetu Floty Narodowej. Na zebraniu wyłoniono komitet wykonawczy, w skład którego weszli: pp. Jastrzebski, Szukiewicz, dr. Polkowski i dr. Lichtmann. (x)

KRONIKA POSTAWSKA.

Bójka. Podczas zabawy we wsi Kaczany gm. miadziolskiej wybuchła bójka, w trakcie której doznali ciężkich uszkodzeń ciała Eljasz Rowdo, Jan Misiuno i Paulina Rowdo. Sprawcy poronienia zostali aresztowani. Cafe zajście wynikło pod wpływem alkoholu. (x)

KRONIKA BRASŁAWSKA.

Wyrodna matka. We wsi Darowo gm. brasławskiej Elżbieta Turczynowicz udusiła swe nowonarodzone dziecko i ukryła w komorze. Zbrodnia się wykryła i Turczynowicz została aresztowana. (x)

Pożar. We wsi Żwirble gm. brasławskiej w zabudowaniach Adama Prokopczyka wybuchł pożar, który zniszczył część stodoły i zboża.

KRONIKA GRÓDECKA.

Wykłady rolnicze. Powszechnie zainteresowanie w Gródku wywołały wykłady rolnicze, na których przemawiało kilku prelegentów.

Zukiel Alfons — agronom Kółek Rolniczych mówił o uprawianiu gruntu, okopywaniu ziemniaków i hodowli bydła. P. Nawojski Jan — instruktor hodowlany omawiał sprawę zakładania mleczarń. P. Zawadzki Stefan informował obecnych o racjonalnej uprawie żyta i owsa, zaś p. Zukowski Stefan omówił warunki opłacalności gospodarki racjonalnej. Wykłady odbyły się z wyświetlaniem przezroczki. (x)

KRONIKA SUWALSKA.

Nieostrożne obchodzenie się z bronią. Zamieszkały we wsi Wiatrołża, gm. Zaborski, Leon Zakrzewski naprawiając nielegalnie posiadaną pojedyncę, przez nieostrożność spowodował wystrzał, skutkiem którego został zraniony ciężko w oczy i czoło. Poszkodowanego odstawiono do szpitala.

Uwagde emigrantów do Ameryki Płd.

Ostatnio nadchodzą do odnośnych władz w Polsce liczne skargi emigrantów, którzy w swoim czasie wyjechali do Ameryki Południowej, sądząc, że tamtejsze warunki ekonomiczne pozwolą na łatwiejsze bytowanie. Skargi te dotyczą traktowania i urzędzeń m. in. na okrętach należących do Tow. „Chargeurs Reunis”. Tak naprz. na okręcie „Desirad” na 600 emigrantów jest tylko 10 umywalki i to tak urządzonych że wycieczki z ubikacji roznoszą się po całym międzypokładzie, gdzie emigranci rozmieszczają się w ciasnych i nieodpowiednich salkach. Ponadto nasi polscy emigranci są o wiele gorzej traktowani od włoskich lub hiszpańskich, na których, jako na emigrantach sezonowych, Towarzystwu dużo zależy.

Na domiar złego na okręcie francuskim „Floryda”, należącym do Tow. S. G. T. M. tomacz niejaki Dobrzyński nietylko nie stara się ulżyć doli jadących, lecz wymusza na nich wypisywanie pochwalnych listów o pobycie na okręcie.

Na okropne te stosunki poza Urzędem Emigracyjnym winne zwrócić uwagę i osoby wybierające się w podróż do Ameryki Południowej i w miarę możliwości upowiadając w tym kierunku tych wszystkich, którzy nie orientując się w powodzi różnych biur okrętowych łatwo wpadają w ręce nieuczciwych a bezcelnych agentów wyżej wymienionych linii okrętowych. Ze swej strony uwagde odnośnych władz wileńskich polecamy powyższe szczegóły z gehany naszych emigrantów, którzy w większej części rekrutują się z chłopów z województw wschodnich a to w celu powzięcia odpowiednich środków zaradczych zapobiegających werbowaniu emigrantów do przejazdu przez ocean okrętami tych linii. (x)

SPORT.

Zawody strzeleckie.

W niedzielę dnia 27. 1. b. r. na strzelnicy Ośrodka W. F. Wilno odbędą się zawody strzeleckie harcerzy.

Konkurs skoków na Antokolu.

Z powodu przerabiania skoczni narcyjskiej na Antokolu konkurs skoków, który miał się odbyć dnia 27. 1., przełożony został na dzień 10. 2. b. r.

Ze Związku Strzeleckiego.

Otwarcie kursów dla kierowników świetlic.

W dziedzinie pracy społeczno-oświatowej mamy do zmonotowania nowy wysiłek Zarządu Okręgowego Związku Strzeleckiego w Wilnie, mianowicie stwerczenie 16-dniowego kursu dla kierowników świetlic w obrębie Wileńskiego, Nowogródzkiego i Grodzieńskiego. Z kursu, którego główną inicjatorką jest p. Wanda Dobaczewska, refer. kultur.-oświat. Okręgu wileńskiego, korzysta 38 uczestników, prz-ważnie nauczycieli szkół powszechnych.

Uroczyste otwarcie kursu nastąpiło dn. 25 b. m. o godz. 11 m. 30 w świetlicy eksperymentalnej w Wilnie przy ul. Dominikańskiej 13. Zagajające przemówienie powitalne wygłosił prof. dr. Jul. Szymański, marszałek senatu, prezes Zarządu Okręgu. O celach i zadaniach pracy społecznej na ziemiach północno-wschodnich mówił p. Dracz instr. oświaty pozaskolnej przy Kuratorjum okręgu wileńskiego. W imieniu p. wojewody Wł. Raczkiewicza witał uczestników kursu p. nacz. Wileński, poczem złożył życzenia owocnej pracy p. kurator St. Pogorzelski oraz mjr. dr. Dobaczewski.

Na uroczystości otwarcia kursu byli obecni: przedstawiciel Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem p. Fr. Swiderski, reprezentanci wojskowi: kpt Golyński, por. Bobkiewicz, d-ca kadry instruktorskiej i p. p. Leg. kpt. Kawalec i wielu innych.

O godz. 13 wykład wstępny o Związku Strzeleckim wygłosił kom-t. okręgu p. L. Muzyczka.

Program kursu dla kierowników świetlic.

I. Związek Strzelecki.

1. Związek Strzelecki zadania i organizacja a) w zakresie p. w, b) w zakresie w. f. c) w pracy społecznej.
2. Stosunek organizacji do zadań państwowych.
3. Ustosunkowanie się organizacji do władz: a) wojskowych, b) administracyjnych, c) samorządowych i d) organizacji społecznych różnego typu.

II. Zagadnienia wstępne.

1. Współczesne zagadnienia pracy społeczno-oświatowej.
2. Wybrane zagadnienia społeczno-wychowawcze.
3. Badanie zainteresowań i potrzeb środowiska.
4. Badanie zainteresowań i potrzeb jednostki.
5. Świetlica jako ognisko wychowania społecznego.
6. Co to jest świetlica.

III. Zagajenie organizacyjne.

1. Typy świetlic, świetlica u nas i zagranicą.
2. Jak organizować świetlice: a) na wsi b) w mieście. (lokal, urządzenie, fundusz, administracja, propaganda).
3. Program prac świetlicy (uzasadnienie).
4. Jak zorganizować świetlicę, by stała się środkiem walki z alkoholizmem.
5. Zdrowie w świetlicy.
6. Jak prowadzić gry w świetlicy i ich rodzaje: a) towarzyskie, b) pokojowe c) umysłowe.
7. Jak urządzić w świetlicy przedstawienia teatralne, wieczornice, zabawy.
8. Czytanie głośne i opowiadanie w świetlicy (sztuka żywego słowa).
9. Chór, orkiestra w świetlicy.
10. Jak zorganizować i urządzić biblioteczkę i czytelnię w świetlicy.
12. Jak organizować pogadanki i zebrania dyskusyjne w świetlicy. Wybór tematów.
13. Radio w świetlicy.
14. Jak organizować i gdzie prowadzić wycieczki świetliczan.
15. Rola oświaty i kultury w realizowaniu hasła p. w. oraz świetlicy jako warsztat tej pracy.
16. Pomoce naukowe w świetlicy i sposób obchodzenia się z nimi (lampa projekcyjna, epidioskop, mapy, tablice statystyczne i t. p.).

IV. Ćwiczenia i zajęcia świetlicowe.

Zajęcia praktyczne, zwiedzanie świetlic, przedszkoli, bibliotek, miasta, kino, teatr, wystawa pedagogiczna, stacja radiowa i t. p.

Uniwersytecka Szkoła Pielęgniarek i Higienistek w Krakowie otwiera nowy kurs dnia 1 lutego 1929 r. Nauka trwa 2 lata, przyjmuje się tylko internistki. Wykształcenie: 6 klas gimnazjalnych, lub równorzędne. Zgłoszenia: Dyrekcja Uniwersyteckiej Szkoły Pielęgniarek i Higienistek, Kraków, Kopernika 23.

Przeniesienie lokalu Ośrodka W. F. Wilno.

Ośrodek W. F. Wilno przeniósł swoją siedzibę z ul. Dominikańskiej 13 na ul. Ludwisarską 4. Nowy lokal Ośrodka wyposażony będzie obok pomieszczeń kancelaryjnych w wielką salę gimnastyczną, osobną salę szermierki i boks, natryski szatnie i t. d.

KRONIKA

Sobota 26 stycznia

Dziś: Polikarpa P. M.
Jutro: † Jana Złotoust.

Wschód słońca—g. 7 m. 14.
Zachód — g. 15 m. 48.

METEOROLOG CZNA

Spostrzeżenia Zakładu Meteorologicznego U. S. B. z dnia 25 b. m. Ciśnienie średnie w milimetrach 771. Temperatura średnia — 9° C., Opady w milimetrach — Wiatr przeważający południowo-wschodni.

Uwagi: pochmurno, przelotny śnieg. Minimum — 14° C., maximum — 6° C.

Tendencja barometryczna: stan stały.

OSOBISTE

Zjazd prezesów Okręgu wch. Urzędów Ziemijskich. W dniu wczorajszym wyjechał do Warszawy prezes Okręgowego Urzędu Ziemijskiego w Wilnie p. St. Łączyński. Wyjazd do Warszawy p. preza Łączyńskiego pozostaje w związku ze zjazdem prezesów wszystkich Okręg. Urzędów Ziemijskich z terenu całej Polski.

URZĘDOWA

Przyjęcia u p. Wojewody. W dniu 25-go b. m. p. wojewoda przyjął nowoobranego prezesa Związku Inwalidów mjr. Proflca i sekretarza tego związku por. Ziembńskiego, pozatem p. wojewoda przyjął nowego prezesa Zw. Org. B. Wojskowych gm. Mokrzeckiego b. prezesa Tymczas. Komis. Rządowej Litwy Srodkowej ustępującego prezesa Z. O. W. gen. Osikowskiego, delegację Legii Inwalidów, która złożyła p. wojewodzie sprawozdanie z prac Legii, oraz mjr. Piefdorza w sprawach tut. ośrodka Wych. Fizycz. i Przysp. Wojsk. (x).

ADMINISTRACYJNA.

Sprawa rejestracji farmaceutów i praktykantów farmaceutycznych. Władze administracyjne postanowiły zwrócić specjalną uwagę na apteki i składy apteczne celem stwierdzenia czy przestrzegane są przepisy rejestracji w urzędzie wojewódzkim farmaceutów i praktykantów. (x).

MIĘJSKA.

Lustracja szpitala dziecięcego. W dniu 24 b. m. komisja rewizyjna Magistratu dokonała zupełnie niespodziewanie lustracji szpitala dziecięcego na Antokolu. Lustracja trwała kilka godzin. Komisja bardzo szczegółowo badała urządzenia szpitala, stosunki, inwentarz, gospodarkę, księgi i t. d. Wyniki rewizji dały duży materiał, który trzymany jest w tajemnicy. (x).

Likwidacja rynku nowogródzkiego. W dniu onegdajszym specjalna komisja mijska badała szereg placów, szukając odpowiedniego miejsca na przeniesienie mieszczącego się przy ul. Zawalnej rynku nowogródzkiego. Na placu zajmowanym przez ten rynek ma być, jak się dowiadujemy, urządzony skwer miejski.

Rozszerzenie skweru. W pierwszej połowie marca Magistrat zamierza przystąpić do rozszerzenia skweru, mieszczącego się przy ul. Trockiej koło kościoła Franciszkańskiego.

Bezpłatne bileta do kinematografu Mijskiego dla członków Związku Inwalidów. Wydział kulturalno-oświatowy Magistratu m. Wilna przychylając się do prośby Związku Inwalidów zgodził się udzielić bezpłatnie 10 biletów wstępu do kinematografu Mijskiego dla niezamężnych członków Związku na każdy z wyświetlanych filmów.

Magistrat zamierza rozpocząć walkę z alkoholizmem. Istnieje projekt utworzenia przy Sekcji Zdrowia Magistratu m. Wilna specjalnej Rady, której zadaniem byłaby walka z alkoholizmem.

SPRAWY AKADEMICKIE.

Związek Polskiej Młodzieży Demokratycznej U. S. B. podaje do wiadomości członków, iż w niedzielę dnia 27-go stycznia w lokalu Związku (ul. Jagiellońska 3 m. 33) odbędzie się kolejne zebranie dyskusyjne Koła Pracy Wewnętrznej. Początek godz. 11 min. 15. Wprowadzeni goście mile widziani. Jednocześnie Zarząd Z. P. M. D. podaje do wiadomości ogólnej, iż poczynając od dnia jutrzejszego przystępują do wydawania periodycznego „Przeglądu Akademickiego” na gościnie udzielonych łamach „Kurjera Wileńskiego”.

Sobótka w Ognisku. Dzisiaj w Ognisku Akademickim (Wieka 24) odbędzie się czwarta z kolei w bieżącym sezonie Sobótka.

Przygrywa kwartet. Początek o godzinie 22-ej.

SPRAWY SKOLNE.

Z Kuratorjum Szkolnego. Z powodu otwarcia Wystawy Pedagogicznej przyjęcia interesantów w Kuratorjum Szkolnym w tym dniu t. j. 26 b. m. zostały odwołane. (x).

Zniżki kolejowe dla uczniów. Na skutek porozumienia się odnośnych władz dyrekcje szkół Państwowych i prywatnych z prawem publiczności mogą wydawać uczniom zniżki kolejowe na czas od 31 b. m. do 5 lutego. (x).

Komisja kwalifikacyjna dla urzędników Kuratorjum. Przy Kuratorjum Szkolnym ustanowiono komisję kwalifikacyjną dla urzędników w skład, której weszli: p. Pogorzelski — kurator Ok. Szk. i pp. Kuczewski, Miodkowski i Wątorok — naczelnicy wydziałów. Zastępcami zaś zostali Glinicki, Mianowski i Płużański — wizytatorzy szkół. (x).

Nominacje w urzędach Szkolnych. Minister W. R. i O. P. mianował w ostatnich dniach wizytatorów do spraw oświaty poza-zkolnej w ministerstwie p. J. Czerniaka. Ponadto mianowani zostali wizytatorami szkół w Kuratorjum poznańskim p. Orłowski, w urzędzie wojewódzkim śląskim p. Igielski, w Kuratorjum wileńskim p. Krasnopolski, w wileńskim zaś powierzone zostały obowiązki wizytatorów szkolnych pp. Zaleskiemu i Tatarzance. Jednocześnie p. Małowieski został naczelnikiem wydziału w Kuratorjum wileńskim, a p. Woźniakowski został zwolniony z obowiązków wizytatora w Kuratorjum lubelskim.

Z POCZTY.

Przedłużenie godzin urzędowych w dziale nadawczym. W urzędzie pocztowym Wilno I, przedłużono godziny urzędowe w dziale nadawczym paczek do godziny 18-ej.

Ponadto z uwagi na wzmożony ruch w tym dziale w godzinach od 13—15 są czynne obecnie 2 okienka.

Nowa agencja pocztowa. Z dniem 1 lutego b. r. zostanie uruchomiona agencja pocztowa Niestaniszki, w pow. wilejskim.

ZE ZWIĄZKÓW I STOWARZYSZEŃ.

Podziękowanie. Zarząd Stowarzyszenia „Rodzina Wojskowa” składa niniejszym serdeczne podziękowanie firmie „Domagala i Rutkowski” za bezinteresowne wypożyczenie kilimów, makot i dywanów dla dekoracji salonów Kasy na Garnizonowego na Bal „Rodziny Wojskowej” oraz Panu Domogale za łaskawą pomoc przy dekorowaniu.

W-lne zgromadzenie Koła Wil. Zjed. Pracy Wsi i Mast. W dniu 27 b. m. o godz. 12 min. 30 odbędzie się Walne Zgromadzenie Koła Wileńskiego Zjednoczenia Pracy Wsi i Mast w lokalu przy ul. Zawalnej 1 m. 4 z porządkiem dziennym: sprawozdanie ze Zjazdu, sprawy samorządowe, organizacyjne i wolne wnioski.

Wszystkich członków uprasza się o punktualne przybycie.

SPRAWY LITEWSKIE

Budowa pomnika Basanowicza. Prace przy budowie pomnika na grobie znanego działacza litewskiego dr. Basanowicza dobiegają końca. Uroczyste poświęcenie nastąpi w dniu 16-go lutego. (x).

KARNAWAŁOWA.

Bal „Białej Chryzantemy”. Pod protektorem Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego odbędzie się dnia 2-go lutego w salonach Kasy na Garnizonowego Bal „Białej Chryzantemy” zorganizowany staraniem Wileńskiego Okręgu Związku Strzeleckiego.

RÓZNE

Odwołanie wieczoru ku czci Romualda Traugutta. Zapowiedziany na dzień 27-go stycznia r. b. wieczór ku czci Romualda Traugutta urządzany przez „Błękitną Jędrnę” zostaje odwołany.

Na szpital psychiatryczny. Na zapoczątkowanie robót nad budową szpitala psychiatrycznego w Kojrańszczyźnie Sprawy Wewn. wyasygnowało narazie 25 tys. zł. (x).

Stranicy towarzyscy. W najbliższym czasie zostanie wydane rozporządzenie p. Ministra Rolnictwa, ustalające rotę przysięgi i odznakę dla strażników łowieckich.

TEATR I MUZYKA.

REBUTA (na Pohulance).

„Murzyn warszawski”. Dziś po raz 10-ty i jutro komedia w 3-ach aktach Antoniego Słonimskiego p. t. „Murzyn warszawski”. Postać Hertmańskiego kreuje Stefan Jarecz.

„Trójka hultajska”. W niedzielę, dnia 27 b. m. o godz. 15.30 arcywesoła krotkoczwilwa Nestroy'a ze śpiewami, muzyką i tancami — „Trójka hultajska”, z udziałem pełnego Zespołu Reduty.

Bilety w cenie od 50 gr. sprzedaje biuro „Orbis”.

Najbliższą nowością Zespołu Reduty która zajmie miejsce „Murzyna warszawskiego” — będzie maskarada karnawałowa ogłoszonego pisarza hiszpańskiego Jacinto Benavente p. t. „Krag interesów”. Motywy świetnej komedji zaczerpnięte są z słynnej komedii de'arte, wraz z jej typowymi postaciami: Kryspinem, Leandrem, Kapitanem, Polisznielem, Aklekinem i t. d.

TEATR POLSKI (sala „Lutnia”).

„Dziś „Hamlet” z Karolem Adwentowiczem w roli tytułowej.

Jutrzejza promjera popołudniowa. Jutro o g. 3-ej pp. oraz o g. 5 m. 30 pp. grana będzie po raz pierwszy, i drugi „Pani Wołodyjowska”, według powieści Henryka Sienkiewicza „Pan Wołodyjowski”.

Ceny miejsc od 20 gr.

Premjera „Ojca”. We wtorek po raz pierwszy grany będzie „Ojciec”—Strindberga z Karolem Adwentowiczem w roli tytułowej.

Koncert na rzecz Bractwa Pomocy Słuch. Konserwatorjum Muzycznego

w Wilnie, odbędzie się dziś, o g. 7 wiecz. w sali Konserwatorjum. W programie utworzy Schuberta. Udział biorą: J. Plawka, J. Wokulski-Piotrowiczowa, A. Potapowiczówna, Bayówna, W. Trocki i inn., oraz orkiestra Konserwatorjum pod kierunkiem dyr. Adama Wyleżyńskiego.

Przedstawienie w Ognisku Kolejowym.

W sali Ogniska Kolejowego w Wilnie, ul. Kolejowa 19, w dn. 25 i 27 stycznia r. b. odegra zespół Ogniska pod kierunkiem artystów Reduty dwie komedje Aleksandra H. Fredro 1) „Nikt mnie nie zna” i 2) „Pan Benet”. Początek o godz. 19 m. 30 wiecz.

RADJO.

PROGRAM STACJI WILEŃSKIEJ.

Fala 435 mtr.

SOBOTA, dn. 26 stycznia 1929 r.

11.56 — 12.10. Transmisja z Warszawy. Sygnal czasu, komunikaty, nejnal z Wieży Mariackiej w Krakowie, oraz komunikaty meteorologiczne. 15.00 — 15.20. Muzyka z płyt gramofon. 16.00 — 16.20. Odczytanie programu dziennego, repertuar teatrów i kin, oraz chwilka literacka. 16.21 — 16.35. Komunikat Zw. Kółek i Org. Roln. z Wileńszczyzny 16.35—17.00. Koncert ork. Rogz. Wil. 17.00—17.25. „Fejleton weselny”. 17.25—17.55. Koncert ork. Rogz. Wil. 17.50 — 18.50. Transmisja z Krakowa. Audycja dla dzieci. 18.50 — 19.10. Czytanka aktualna. Urytki z ksiązek Henry Forda. 19.10 — 19.35. Transmisja z Warszawy. „Radjokronika”. 19.35—20.00. Odczytanie programu na następny tydzień i komunikaty, oraz sygnal czasu z Warszawy. 20.00 — 20.25. „Demokratyzacja Atanaska” odczyt II-gi z cyklu „Rycerska Relacja”. 20.30 22.00 Transmisja z Warszawy. „Adieu Mimi” operetka R. Benatzky. 22.00—23.30. Transmisja z Warszawy. Komunikaty: P. A. T., policjiny, sportowy i inne, oraz muzyka taneczna z dancingu „Oaza”.

Na wileńskim bruku.

Kradzieże. Nochimowi Kaowici ze składu przy ul. W. Stefańskiej 23 skradziono zapas koloszy i śniegowców, wartość których wynosi 1300 zł.

Józefowi Hajdukiewiczowi (Borowa 3) skradziono 320 kg. kartofli.

Michałowi Łukacijewskiemu w domu noclegowym „Astorja” (Sadowa 1) skradziono 15 zł.

Pożar. W korytarzu domu № 24 przy ul. Zamkowej z powodu złej konstrukcji przewodów gazowych wybuchł pożar, który straż ognowa bez trudu ugasiła.

KINA I FILMY.

Chaplin w Wilnie!

(na ekranie Luxu)

Nareszcie pojawił się u nas tak dawno niewidziany mistrz groteski kinowej, smutny wesolek, najzabawniejszy pomimo to ze wszystkich wesolków ekranu, ulubiony przez wszystkich, kochany, życiowy niedzarda, „pechowiec najpechowwszy”, a przytem zgola nie zgrzyliwy, zawsze na zawołanie otwierający serce każdemu niemił, kto się doń o to zwróci, cokolwiek jeno melancholijny dzięki swojemu „pechowatostei”, przemity, przekomiczny Charlie.

Doskonale zrobił zarząd Luxu, że wznowił „Gorącąkę złotą”. Chaplin tak rzadko bywa

Z Sądów. Z walnego zebrania Legji Inwalidów.

Do sądu należy przychodzić z dowodami.

„Ogień krzyżowych pytań” jest często zawodny.

Istną plagą mieszkańców gm. rudomińskiej były ciągle kradzieże, dokonywane w zuchwały sposób przy stosowaniu włamań i podkopów.

Od połowy grudnia 1928 r. do lutego r. ub. policja miejscowa uwiadomiona została o 13 takich wypadkach. Ofiarami bandy padali właściciele, którym złoczyńcy zabierali garderobę, bieliznę, zapasy żywności i inny dobytek oraz uprowadzali krowy i owce.

Obsada posterunku policji państwowej w Rudominie, jak również w pobliskich Turgielach była bezsilna. Aczkolwiek odnajdywano ślady nieproszonych gospodarzy w postaci odcisków stóp włamywaczy i kopyt uprowadzonych zwierząt, lecz te w pewnym miejscu zawsze urywały się, nie doprowadzając do celu.

Wreszcie po kradzieży, dokonanej w nocy z dn. 31 stycznia na 1 lutego 1928 r. w zaśc. Szkliszczkach gm. wyżej wspomnianej, kiedy to z stajni Jana Raczkę skradziono krowę, policja idąc śladami w kierunku Turgiel i tu w chlewie Antoniego Rusieckiego odnalazła uprowadzone zwierzę. Aresztowany wrócił Rusiecki, wobec tak oczywistego dowodu, przyznał się, iż jest sprawcą kradzieży na szkodę Raczkę.

Policja jednak, ujawniwszy przestępstwo, uważała, iż jest on sprawcą wszystkich innych popełnionych, a niewykrytych dotąd kradzieży i włamań. Rusiecki, badany w tych sprawach początkowo wypierał się gorąco, jednak w „ogniu krzyżowych pytań” jak to określali funkcjonariusze policji — przyznał się do wszystkich zarzucanych mu przestępstw w liczbie dziesięciu, a nawet na żądanie wskazał swych współników w osobach Wincentego Kowalskiego i Jochela Szczytnickiego, rzemieślnika z Turgiel, który miał skradzione sztuki przerabiać na mięso.

Badany w ten sam sposób aresztowany Kowalski wskazał, że na

jednej z wypraw złodziejskich był z Feliksem Fedorowiczem.

W rezultacie tego śledztwa — nie bez dumy — wymienionych przekazano władzom sądowym. Tu jednak nastąpił zasadniczy zwrot. Rusiecki wprawdzie przyznał się, iż ukradł krowę gospodarzowi Raczce, jednak cofnął wszystkie inne zeznania w policji, twierdząc, iż złożył je pod wpływem bicia. Inni współoskarżeni do żadnej winy się nie poczuli.

Wczoraj sprawę tę rozpatrywał Sąd Okręgowy pod przewodnictwem p. sędzię Brzozowskiego przy udziale rotantów sędziego śledczego od spraw szczególnej wagi p. Buhaka i sędziego honorowego p. Umiaszowskiego.

Podsądni pozostali przy swym ostatnim oświadczeniu, wobec czego sąd przystąpił do badania świadków, złożonych z poszkodowanych i całej grupy funkcjonariuszy posterunków policyjnych w Rudominie i Turgielach.

Zeznania tych ostatnich nie dostarczyły sądowi żadnych rzeczowych i konkretnych dowodów.

W końcu przewodu sąd zbadał kilku świadków odwołowych, którzy stwierdzali alibi niektórych oskarżonych. Czynili to jednak w tak naiwny sposób, że nawet obrona, która — prosiła o przesłuchanie ich, zrzekała się tego argumentu.

Po zamknięciu przewodu sądowego, podprokurator p. Szaniawski zlekka poparł oskarżenie, natomiast obrońcy podsądnych dowodzili, że sprawa ta jest szczerze zrobiona i niema żadnych dowodów, że siedzący na ławie oskarżonych popełnili inkryminowane im przestępstwa. Jedynie obrońca osk. Rusieckiego uznał, że kradzież krowy u Raczkę jest dowiedziona i prosił o łagodny wymiar kary.

Sąd po godzinnej naradzie, przychylił się do wywodów obrony, skazał Antoniego Rusieckiego za uprowadzenie krowy gosp. Raczce na osadzenie w domu poprawy przez

W ub. niedzielę odbyło się w lokalu własnym przy ul. Żeligowskiego walne zebranie członków Wil. Oddziału Legji Inwalidów Wojsk Polskich.

Zebanie rozpoczęło się o godzinie 11 min. 30 zagajeniem przez prezesa Oddziału inwal. mjr. Kozłowski, który wita zjazd oraz delegata Zarządu Głównego Legji Inw. W. P. w osobie prezesa tegoż zarządu inwal. rotmistrza dr. Tadeusza Nitmana.

Do prezydium zebrania powołano: Dr. Nitmana, jako przewodniczącego, inw. Głuchowski jako sekretarza oraz inw. Cieslikowski, inw. Piłota i inw. Malca, jako członków prezydium.

Po przyjęciu porządku obrad przez zgromadzonych, sprawozdanie z działalności ustępującego zarządu złożył inw. mjr. Kozłowski, sprawozdanie Komisji Rewizyjnej inw. Poręba.

Ustępujący zarząd wybrany dnia 13 listopada 1927 zmuszony był rozpocząć pracę w nieodpowiednim lokalu, przy braku gotówki w kasie i znacznym zadłużeniu organizacji. Trudności te zostały w zupełności pokonane, oddział oprócz gotówki w kasie, posiada doskonale urządzone i umeblowane dwa pokoje na biuro z telefonem maszyną do pisania oraz świetlicę z biblioteką, czytelną czasopism oraz grami towarzyskimi.

Przy oddziale w okresie spraw lat 2, zmniejszając tę karę na mocy amnestji do 1 roku i 4 miesięcy i zaliczając 11 miesięcy odbytego aresztu przewencyjnego.

Z pozostałych zarzutów zarówno Rusieckiego jak też innych współoskarżonych dla braku dowodów winy od kary uwolnili.

Nowy zastępca przewodniczącego urzędu rozjemczego.

Prezes Sądu Okręgowego w Wilnie zamianował zastępcą przewodniczącego urzędu rozjemczego od spraw najmu mec. Władysława Litwskiego na miejsce zwolnionego mec. Wacława Siawcilly.

wodawczym uruchomiono hurtownię tytoniową o charakterze spółdzielczym, która zaopatruje w towary wszystkich ulicznych sprzedawców papierosów, jako członków-udziałowców, udzielając im odpowiednich kredytów. Poza hurtownią istnieje przy Oddziale kolportaż pism i gazet również jako placówka spółdzielcza.

Placówki te prowadzone są wyłącznie przez inwalidów, z poszczególnych członków — szereg bezrobotnych inwalidów ulokowano w instytucjach rządowych i samorządowych.

W wyniku dyskusji udzielono pełne absolutorjum ustępującemu zarządowi. Po przerwie 10-cio minutowej, przystąpiono do wyboru władz Oddziału, które w dniu następnym ukonstytuowały się następująco:

Zarząd: prezes inw. mjr. Kozłowski, wice-prezes inw. Piłota, skarbnik inw. Jagłowski, sekretarz inw. Wrona, członkowie inw. Stecki, inw. Malca i inw. Nawrocki.

Komisja rewiz.: prezes inw. Aranowicz, sekretarz inw. Barszczewski, członkowie: inw. Łukaszewicz, inw. Byliński i inw. Czupas.

Sąd koleż.: inw. Głuchowski, inw. Cieslikowski, inw. Piłatoski, inw. Bielnicki i inw. Łuczak.

Delegaci na zjazd: inw. Kozłowski, inw. Piłota, inw. Głuchowski, inw. Cieslikowski, inw. Aranowicz i inw. Rosiak.

Po wyborach inw. dr. Nitman zapoznał zebranych ze sprawami ogólnymi organizacyjnymi, będącymi troską zarządu głównego. Odnosi się to do sprawy ogólnej poprawy bytu mas inwalidzkich, walki o koncesje, uzyskania pracy dla bezrobotnych, kart pierwszeństwa inwalidom, budowy Domu Inwalidów Polskiego oraz szerzenia idei organizacyjnej.

Następnie walny zjazd uchwalił przez akklamację wysłać depeszę do osób otaczających specjalną opieką Legji Inwalidów W.P. Depesze wysłano do Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, Marszałka Piłsudskiego, Ministra Miedzińskiego, gen. Rydza-Smigłego, gen. Sosnkowskiego i gen. Góreckiego, oraz złożyć podziękowanie przez delegację: Ks. Biskupowi Dr. Bandurskiemu, Wojewodzie Raczkiewiczowi, Prezesowi Wil. Dyr. P. T. T. inż. Zoltowskiemu i Prezesowi Izby Skarb. Maleckiemu.

Z OSTATNIEJ CHWILI

Uzbrojenia włoskie na morzu.

RZYM, 25.I. (Pat.) Rada Ministrów postanowiła przystąpić do budowy dwóch krążowników o pojemności 10 tysięcy tonn każdy, dwóch statków wywiadowczych, 4 kontrtorpedowców i 5 łodzi podwodnych. Budowa tych statków rozpoczęta zostanie prawdopodobnie w czerwcu.

Sytuacja w Afganistanie.

Ponowne utworzenie Min. Spraw Zagranicznych.

PESHAWAR, 25.I. (Pat.) Sytuacja w Afganistanie jest niejasna. Afgańska M-stwo Spraw Zagr. zostało ponownie utworzone. Komunikacja radiotelegraficzna pomiędzy Kablem a Indjami została przywrócona. Plemię Szywnarów oraz kilka innych plemion zajmują wrocie stanowisko w stosunku do powstańców Habibullaha, który należy do plemienia Tajeh.

Amanullah zyskuje coraz więcej zwolenników.

WIENIEN, 25.I. (Pat.) Prasa podaje z Londynu za „Daily Express” iż według informacji jednego z członków poselstwa afgańskiego w Londynie, nie ulega wątpliwości, że Bacha-Sakao nie może pozostać władcą afgańskim ze względu na swą przeszłość. Najważniejsi przywódcy szczepli afgańskich znajdują się przy królu Amanullahu.

Zwycięstwo polskiej reprezentacji pokojowej.

GARMISCH, 26.I. (Pat.) W piątek polska reprezentacja pokojowa, bawiąca w miejscowości koło Garmisch, rozegrała mecz z reprezentacją szwajcarską, wygrywając spotkanie w stosunku 2:0.

Drużyna polska tego samego dnia odjechała na mistrzostwa pokojowe europejskie do Budapesztu. Grupa polska staje w pełnym składzie z przybyłym specjalnie z Gdanska Tupalskim.

Wyniki raidu gwiazdzistego.

MONTE CARLO, 25.I. (Pat.) Z 90 samochodów, zgłoszonych do raidu gwiazdzistego, przybyło do Monte Carlo przed zamknięciem godziny 24. Pierwszą nagrodę zdobył Weger Szmicz, drugą dr. Sprenger van Eija (Holandia), trzecią — Visser (Holandia), czwartą — miss Bruce (Belgia), 5 — Petit (Francja), 6 — Bernecki (Rumunia), 7 — Pomier (Francja) i 8 — Meilheurat (Francja)

Straszna śmierć aktorki filmowej.

HOLLYWOOD, 25.I. (Pat.) Aktorka kinematograficzna Lena chart, grająca główną rolę w filmie lotniczym, w którym bohaterka, uciekając przed swym prześladowcą, ma wyskoczyć z aeroplanu ze spadochronem, zapomniała pociągnąć za sznurek dla otwarcia spadochronu i zabiła się na miejscu.

Rekordowa rozmowa radjo-telefoniczna.

SAN FRANCISCO, 25.I. (Pat.) Rekordowa rozmowa radiotelefoniczna odbyła się dzisiaj rano między tutejszą stacją nadawczą a radiotelegrafistą wyprawy podbiegunowej kom. Byrda, który w chwili rozmowy znajdował się w aeroplanie na wysokości 3 tysięcy stóp, ponad zatoką Wielorybów w odległości 9 tysięcy mil. Rozmowa trwała 22 minuty.

KINO MIEJSKIE. Od dnia 25 do 29 stycznia 1929 r. włącznie będzie wyświetlany film: NA BIAŁEJ ARENIE (Walka Narodów) Wielki film sportowy w 8 aktach.

Kino „HELIOS“ Wileńska 38. Program Karnawałowy! Tańce na scenie i na ekranie! Siostry Korzeniowskie wykonują najnowsze tańce. Zapelnie nowy repertuar. Na ekranie: Nowoczesny Casanova. Sztuka tryskająca szampańskim humorem. W rolach: Harry Liedtke, V. van Gibson i inni.

KINO-TEATR „POLONJA“ Mickiewicza 22. Na scenie: Gościnne występy znanych artystów Teatrów Rewji Warszawskiej. „MASKI“ Aktualny piosenkarz Orsza Bojarski. Duet śpiew. Wabo Klasyczna Tropacaro. Na ekranie: Przebojowy film doby obecnej SERCE NIE SŁUGA (Prawo kobiecego serca). W roli głównej BILLE DOVE. Obraz ilustruje nam miłość węgierskiej hrabanki do urodzivego wiesniaka i przeszkoje miłotne romantycznej hrabanki, której serce posiadał urodziny ordynans jej narzeczonego. Seansy o godzinie 4, 6, 8 i 10, 20.

KINO Piccadilly Wielka 42. Dziś! Najpiękniejsze arcydzieło światowe wytwórni „Ufa“ r. 29. Film, który przewyższa „MOULIN ROUGE“. całkowicie programy kabaretowe paryskich music-hallów. Tajemnica gabinetu restauracyjnego (Taniec... miłość...) Wzruszający dramat erotyczny w 12 aktach osnuty na tle życia restauracyjnych biłych niewolnie. W rolach głównych egzotyczna piękna ELLEN RICHTER, DINA GRALIA, BRUNO KASTNER i inni. Niewidziane dotąd całkowicie odтворzenie wspaniałej rewji paryskiej. Przegląd najpiękniejszych nóg. Konkurs najpiękniejszych kobiet świata. Przegląd najnowszych mód i tańców. Czarujący balet z udziałem znakomych girls. Ceny nie podwyższone.

KINO LUX Mickiewicza 11. Ostatnio 2 dni. Precz ze smutkiem i troską! Niech żyje humor, który nam zapewni najszlachetniejszy komik świata. Charles Chaplin w swej najnowszej „Gorączka złota“ 120 minut burzowego śmiechu, śpieszcie się starzy, młodzi, biedni i bogaci dals do kina „Lux“. Dla młodzieży dozwoilone. Ceny miejsc od 40 groszy.

Kino Kolejowe OGNISKO (obok dworca kolejowego). Dziś i dni następnych! Wspaniały dramat w 10 aktach. HAZARD W rolach głównych Liana Haid i Alfons Fryland. niesłychanie interesujące machinacje i kretactwa na tle wyścigów konnych w połączeniu z akcją erotyczną. Poez. seansów o g. 5 pop. W niedziel. i święta og. 4 pop.

KINO-TEATR „SWIATOWIO“ Mickiewicza 9. DZIŚ! Czarodziejsko piękna, porwująca w grze LEE PARRY w swej najnowszej kreacji p. t. Fascynujący dramat erotyczny w 10 akt. podług rozgłosnej powieści HANSA LANDA. Wyjątkowo urozmaicono akcją! Przedziwny cud techniki i sztuki! Widz dozna wrażenia, że przeżywa kawał życia, a nie że widzi film. Każdów powinien zobaczyć!!!

REKLAMA JEST DZWIIGNIĄ HANDLU! Do wynajęcia 1 lub 2 pokoje można z obiadami. Tamże lekeje francuskiego. Ulica Żeligowskiego 5, m. 25. 203-1. Poszukuje posady kasjera, inkasanta, ekspedytora lub kancelisty, posiadającego 2000 zł. Pośrednictwo do brzo wynagrodze. Oferty skierować do „Kurjera Wileńskiego“ pod „2000“ zł. 260.

Przy zakupach prosimy powoływać się na ogłoszenia w „Kurjerze Wileńskim“.

STOCZNIA GDANSKA. Bazaręzarkowa SILNIKI DIESLA budowy leżającej i stojącej, oznaczone na Targach Północnych w Wilnie wielkim medalem złotym, jak również wypróbowane w doborci SILNIKI GAZOWE, URZĄDZENIA NA GAZ SSANY oraz SILNIKI ZMIENNE do napędu ropą, gazem ssanym, świetlnym i ziemnym. Żądające bezpłatnego opracowania projektów w Stoczni Gdańskiej w Gdańsku wzgl. jej oddziale; Warszawa, Jasna 11 m. 5, tel. 90-18. Na okręg Wilno udziela informacji firma Sz. Rudomiński, Wilno, Zawalna 2d. 45-9-3.

KAŻDE OGŁOSZENIE SKUTECZNE JEST TYLKO W KURJERZE WILEŃSKIM.

GOTÓWKOWE OSZCZĘDNOŚCI lokujemy na oprocentowanie najpewniej zabezpieczone u osób solidnych. 186-1. Wileńskie Biuro Komisowo-Handlowe Mickiewicza 21, tel. 152.

ECOLE PIGIER de PARIS pensjonat dla młodych panien w pobliżu Paryża (20 min.). Dobrze odżywianie, świeże powietrze. Avenue 11, Novembre 18. LA VARENNE (Seine). Stenografia, handlowość i język francuski. 3682.

KONKURS. Urząd Wojewódzki (Dyrekcja Robót Publicznych) w Wilnie ogłasza konkurs na objęcie 2-ech posad, a mianowicie: 1) w powiecie Molodeczańskim na objęcie od dnia 1-go kwietnia 1929 r. posady Kierownika Państwowego Zarządu Drogowego, z jednocześnie kierownictwem działu drogowego w Wydziale Powiatowym. Wynagrodzenie według VII-go stopnia służbowego z dodatkami za kierownictwo działem drogowym Wydziału Powiatowego do wykośki 75% za zgodą Ministerstwa Robót Publicznych. 2) w powiecie Postawskim na objęcie od zaraz posady Kierownika Państwowego Zarządu Drogowego z wynagrodzeniem według VII-go stopnia służbowego. Podania z życiorysem, opisami dyplomów i świadectw należy nadsyłać do Urzędu Wojewódzkiego (Dyrekcji Robót Publicznych) do dnia 15-go lutego 1929 r. Do podania winny być dołączone następujące dokumenty w oryginalach, lub uwierzytelionych odpisach, a mianowicie: 1) dyplom ukończenia wyższego zakładu technicznego, 2) dowód stwierdzający posiadanie obywatelstwa Państwa Polskiego, 3) świadectwa poprzedniej służby, lub odbytych praktyk, 4) własnoręcznie napisany życiorys. Za Wojewodę Dyrektor inż. (-) A. Przygodzki.

MOTOR ropowy firmy „Perkun“ 18 h k. na silnym wozie zdolny do polnoctwa, stacji elektr. i t. d. i DYNAMO MASZYNA 7 k. 220 wolt prąd stały do sprzedania. Oglądać szczegóły: UL. NIŁOSIĘGA 6 m. 11. 263.

Zarząd Wileńskiego Związku Kupców Żydowskich. niniejszem podaje do wiadomości ogólnej, iż w niedzielę 10-go lutego r. b. o godz. 6-jej wiecz. odbędzie się w lokalu Klubu Handlowo-Przemysłowego (ul. Ad. Mickiewicza 33 a) Zgromadzenie walne członków Związku. Porządek dzienny: 1) zagajenie zebrania i wybór Prezydium, 2) sprawozdanie z działalności Zarządu i Komisji Rewizyjnej, 3) Wybory Zarządu i Komisji Rewizyjnej, 4) Sprawy bieżące. W razie nieprzybycia we wskazanym terminie niezbędnej ilości członków, drugie zebranie odbędzie się zgodnie z § 34 Statutu Związku o godzinie 7 wiecz. tegoż samego dnia bez względu na liczbę obecnych. Wstęp dla członków Związku za okazaniem zaproszenia. 261.

Każdą sumę w dolarach, złotych i rublach lokujemy na dobre oprocentowanie. Dom H-K „ZACHĘTA“ Mickiewicza 1, tel. 9-03. 2 domy drewniane o 5 miesz. kanalach, placu 180 sążni sprzedamy zaraz za 2.000 dolarów. Dom H-K „ZACHĘTA“, Mickiewicza 1, tel. 9-05. 931. Popierajcie Ligę Morską i Rzeźniczą.

WĘGIEL OPALOWY, KOWALSKI. Drzewo rąbane. Dostawa natychmiastowa. „Wilopał“ Stycznowa 3. Zgubiona książkę wojskową wydaną przez P.K.U. Lidę na imię Kazimierza Józefa Marciszewskiego rocznik 1900, uleważnia się. 244-0.

LEKARZE. DOKTOR MEDYCYNY A. CYMBLER CHOROBY WENERYZYCHNE I SKÓRNE. Elektroterapia, Diatermia, Siołce górskie, Sollux. 21. Mickiewicza 12. Przyjmuje 9 — 2 15 — 7. Dr. Kenigsberg CHOROBY WENERYZYCHNE, SKÓRNE i analizy lekarskie. Przyjmuje 9-12 i 4-8. Mickiewicza 4. tel. 1080. W Z. P. 76. DOKTOR D. Zeldowicz choroby weneryczne, syfilis, narządów moczowych, od 9-1, od 5 — 8 wiecz. Kobieta-Lekarz Dr. Zeldowiczowa kobiece, weneryczne, narządów moczowych, od 12-2, 1 od 4 — 6 ul. Mickiewicza 24, tel. 277. W. Zdr. Nr 152. DOKTOR BLUMOWICZ Choroby weneryczne, syfilis i skórne. Wielka 21. Od 9 — 1 i 3 — 5. (Telef. 921). 240. Akuszerki Akuszerka Maria Brzezina przyjmuje od 9 rano do 7 w ul. Mickiewicza 30 m. 4. W. Zdr. Nr. 3093. INFORMATOR GRODZIENSKI M. Miszewska LEKARZ - DENTYSTA przyjmuje od g. 9 do 11 i od 4 do 6-jej. Grodno, ul. Kolożanska 8.